

Tervisliku ja suitsuvaba elukeskkonna loomine kortermajades

Kutsume üles kehtestama kortermajades suitsetamisele piirangud. Toeta algatust ja anna oma allkiri, et tagada kõigile tervislik kodu ja kaitsta tulevasi põlvkondi!

Meie kõigi õigus on elada tervislikus ja puhtas keskkonnas, kuid paljudes kortermajades on mittersuitsetajate elu muutunud keeruliseks naabrite suitsetamisest tuleneva suitsu tõttu, mis tungib nende eluruumidesse. Passiivse suitsetamise kahjulik mõju on teaduslikult tõestatud ning eriti ohustab see lapsi, rasedaid naisi, südamehaigeid ja hingamisprobleemidega inimesi.

Lapsed on passiivse suitsetamise suhtes eriti haavatavad (ka e-sigarettide aurude puhul), sest nende hingamissagedus on suurem ja organism veel arenemisjärgus. Neil puuduvad piisavad kaitsemehhanismid tubakasuitsus sisalduvate toksiinide vastu. Passiivse suitsetamise tagajärjed võivad lastel avalduda õppimisraskustena, krooniliste haiguste ja allergiatena ning tõsiste hingamisprobleemidena, nagu astma.

Eestis on suremus kopsuvähki üks Euroopa kõrgemaid. Aastal 2023 diagnoositi Eestis ligikaudu 850 kopsuvähki, millest suurem osa on seotud suitsetamise või passiivse suitsetamisega. Lisaks põhjustab passiivne suitsetamine erinevaid terviseprobleeme, nagu peavalud, allergilised reaktsioonid ja astmahood.

Mittersuitsetajad on tihti sunnitud sulgema oma aknad ja rõduksed, et vältida suitsu sissehingamist, mis omakorda vähendab nende võimalust nautida värsket õhku ja tervislikku elukeskkonda. Eriti suveperioodil on see probleem teravam, kuna õhutamine muutub raskemaks ja terviseriskid suurenevad. Kuigi alates 2018. aastast on keelatud ka e-sigarettide tarvitamine samades kohtades, kus tavasigarettide suitsetamine, vajavad kortermajade elanikud täiendavat kaitset passiivse suitsetamise eest.

Seetõttu kutsume üles keelustama suitsetamist kortermajade rõdudel ja akendel, et tagada kõigile elanikele turvaline ja tervislik elukeskkond. Mittersuitsetajate, eriti laste, tervis vajab kaitset ning suitsetamise piiramine on selleks hädavajalik.

Allkirjasta petitsioon, et muuta kortermajad turvalisemaks kõigile elanikele.

Seaduslik taust

Hetkel kehtiv **Tubakaseadus** (§ 30 lg 1) lubab korteriühistel keelata suitsetamise üldkoosoleku otsusega. Samuti on § 29 lg 1 p 19 alusel keelatud suitsetamine korterelamute trepikodades, koridorides ja muudes ühiskasutatavates ruumides. Kahjuks pole suitsetamine rõdudel ja akendel veel seadusega piisavalt reguleeritud.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 28 järgi on igal inimesel õigus tervise kaitsele ning Rahvatervise seaduse § 4 kohaselt ei tohi keegi oma tegevusega otseselt ohustada teise inimese tervist ega halvendada elukeskkonda. Lisaks sätestab **Tuleohutuse seaduse** § 3 lg 1 p 5, et iga inimene on kohustatud vältima tegevusi, mis võivad põhjustada tulekahju, sealhulgas hoolimatu suitsetamine rõdul.

Ettepanekud seadusemuudatusteks

Läti, Leedu ja Soome praktika kortermajade rõdudel suitsetamise reguleerimisel pakuvad mitmeid lähenemisi, mida võiks Eestis kaaluda. Lätis on seadusega keelatud suitsetamine mitme korteriga elamute rõdudel. Leedus kehtib sarnane regulatsioon, mis keelab suitsetamise korterelamute rõdudel ja terrassidel, kui vähemalt üks elanik on suitsetamise vastu. Soomes on korteriühistel ja elamuettevõtetel võimalik taotleda kohaliku omavalitsuse kaudu suitsetamiskeeldu rõdule ja korterite juurde kuuluvatele õuealadele, mis nõuab aga olukorra põhjalikku kaalumist ja naabrite ärakuulamist.

Võttes arvesse kehtivate seaduste puudujääke ja mittersuitsetajate õigustatud muresid, esitame järgmised ettepanekud õigusaktide muutmiseks:

1. **Tubakaseaduse muutmine:** Tubakaseadust tuleks täiendada sättega, mis keelaks suitsetamise korterelamute rõdudel ja akendel. Selline muudatus on vajalik, et tõhusalt kaitsta mittesuitsetajaid suitsu leviku eest nende eluruumidesse, mis omakorda vähendaks naabritevahelisi konflikte ning edendaks tervislikku elukeskkonda.
2. **Korteriomandi- ja korteriühistuseaduse täiendamine:** Korteriomandi- ja korteriühistuseadust (KrtS) tuleks täiendada, andes korteriühistutele selged ja jõustatavad volitused kehtestada suitsetamiskeeld kogu kortermaja territooriumil, sealhulgas rõdudel ja akendel.
3. **Kohalike omavalitsuste rolli suurendamine:** Kohalikele omavalitsustele tuleks anda täiendavad volitused suitsetamisreeglite rakendamise kontrollimiseks ning korduvate rikkumiste korral trahvide määramiseks. Lisaks peaksid omavalitsused tagama korteriühistutele vajaliku õigusliku ja administratiivse toe, et seaduse täitmine oleks tõhus ja järjepidev.
4. **Suitsetamisalade loomine:** ühe lahendusena võiks kaaluda spetsiaalsete suitsetamisalade loomist korterelamu(te) juurde koostöös kohaliku omavalitsusega. Need suitsetamisalad peaksid asuma hoonest piisavalt kaugel (alates 10 meetrist), et kaitsta mittesuitsetajate elukeskkonda ja tervist. Suitsetamisalad varustataks varjualuste ja prügikastidega, et tagada korrashoid ja suitsetamise ohutus.

Need ettepanekud on suunatud mittesuitsetajate tervise ja elukvaliteedi kaitsmisele ning ühtlasi aitaksid need kaasa üldise tervise parandamisele kortermajades. Õigel ajal ja tõhusalt rakendatud seaduse muudatused tagavad kõigile elanikele tervislikuma ja ohutuma elukeskkonna.

Miks see on oluline?

Passiivne suitsetamine pole ainult ebamugavus, vaid tõsine terviserisk. Eesti põhiseaduse kohaselt on igal inimesel õigus elada tervislikus keskkonnas, ja see õigus peab olema kaitstud ka kortermajades. Seetõttu kutsume teid allkirjastama seda petitsiooni, et viia mittesuitsetajate hääl riigikokku, et saada seadusandjatelt vajalikku kaitset.

Kortermaja elanikule: <https://www.tubakainfo.ee/passiivne-suitsetamine/kortermaja-elanikule/>

E-sigareti mõju tervisele <https://www.tubakainfo.ee/mis-on-sigaretis/e-sigaret/>